

Provtagning för urinodling - Information till vårdenhet

Indikation

- Misstanke om nedre eller övre urinvägsinfektion
- Kontroll efter UVI när sådan är indicerad

Provtagningsteknik - Urinodling kan tas som:

Mittstråleprov

Suprapubisk blåspunktion

Via KAD (kvarliggande kateter i uretra)

Från patient med uridom

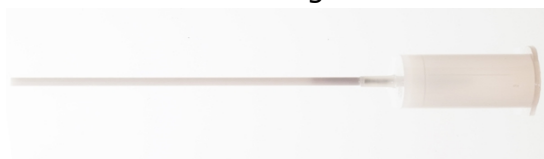
Provtagningskärl

Fabriksren plastbägare samt ett av följande alternativ

”Vakuumsrör i plast **10 ml** beige propp” artikelnummer **61324**

”Hållare för överföring av urin” artikelnummer **61123**

”Plaströr sterilt **10 ml** gul kork” artikelnummer **80862**

Mittstråleprov - Vuxna

Kortare tid än 4 timmars blåsinkubation bör anges under kliniska data.

Kvinnor:

- För in en tampong i slidan vid blödning eller flytning
- Håll isär blygdläpparna

Män:

- För tillbaka förhuden

Både kvinnor och män

- Tag provet under mitten av urineringsen då stor del av normalfloran i uretra sköljts bort
- För in plastbägaren i urinstrålen
Överför 2 - 5 mL urin till provtagningsröret

Sängliggande patient:

- Tvätta urinrörsmynningen med ljummet vatten
- Låt patienten kissa i ett rent bäcken
- Överför 2 - 5 mL urin till provtagningsröret

Mittstråleprov - Barn

Sträva efter att få mittstråleprov om detta är möjligt. Kortare tid än 4 timmars blåsinkubation bör anges under kliniska data.

Om barnet inte kan kissa i ren potta eller annat kärl ombeds medföljande vuxen fånga upp urin i en ren plastbägare. Provtagning med påse rekommenderas inte eftersom den stora risken för kontamination gör odlingsresultatet otillförlitligt.

Mittstråleprov - Blöjbarn

Flickor:

- Tvätta med ljummet vatten framifrån och bakåt

Pojkar:

- Spola under och på förhuden med ljummet vatten. Använd en 10 ml spruta

Medföljande vuxen ombeds fånga upp urin i ren plastbägare. Undvik provtagning med påse då stor risk för kontamination gör odlingsresultatet otillförlitligt.

Blåspunktion

- Punktion utföres på liggande patient
- Blåsan bör vara välfylld
- Tvätta huden noggrant med klorhexidinsprit
- Låt självtorka
- Ge lokalanestesi vid behov
- Punktera urinblåsan och aspirera urin med steril spruta
- Överför 2 - 5 mL urin till ett provtagningsrör

Via KAD (kvarliggande kateter i uretra)

Silikonkatetrar rekommenderas vid kateterisering av urinblåsan. Perforering av silikonkatetrar med spruta och kanyl medför risk för läckage vilket gör att denna metod inte kan rekommenderas.

Använd i första hand tömbara urinuppsamlingspåsar med provtagningsknapp.

Provtagning - Urinuppsamlingspåse med provtagningsknapp

Material:

Slangklämma
Rena kompresser
Klorhexidinsprit 5 mg/ml
Steril spruta med kon utan kanyl
Provtagningsrör

Förberedelser:

Följ basala hygienrutiner
Använd plastförkläde och rena undersökningshandskar

Tillvägagångssätt:

- Stäng av uretrakatetern med slangklämma på slangen till urinuppsamlingspåsen ½ - 1 timme före provtagningen
- Desinfektera provtagningsknappen med klorhexidinsprit 5mg/ml
- Punktera provtagningsknappens membran med en steril spruta utan kanyl
- Aspirera minst 2 ml
- Spruta ner 2 - 5 mL urin i ett provtagningsrör

Provtagning - Urinuppsamlingspåse utan provtagningsknapp

Rekommenderat förfarande när urinuppsamlingspåse utan provtagningsknapp används.

Material:

Slangklämma

Rena kompresser

Klorhexidinsprit 5 mg/ml

Odlingsvacutainer (hållare med överföringsrör för urin vacutest)

Fabriksrent kärl till exempel ren plastbägare

Provtagningsrör

Ny tömbar urinuppsamlingspåse

Förberedelser:

Följ basala hygienrutiner

Använd plastförkläde och rena undersökningshandskar

Tillvägagångssätt:

- Desinfektera kateteröppningen med klorhexidinsprit 5 mg/ml
- Byt till ny tömbar urinuppsamlingspåse
- Sätt slangklämma på slangen till urinuppsamlingspåsen ½ - 1 timme före provtagningen
- Desinfektera tömningsventilen på urinuppsamlingspåsen med klorhexidinsprit 5 mg/ml.
- Tappa ur urin via uppsamlingspåsens ventil till ett fabriksrent kärl t.ex. ren plastbägare
- Använd odlingsvacutainer för överföring av 2 - 5 mL urin till provtagningsrör

Patient med uridom

- Tag av uridomen
- För tillbaka förhuden och tvätta urinrörsmynningen med ljummet vatten
- Låt patienten kissa i en desinfekterad urinflaska
- Överför 2 - 5 ml urin till ett provtagningsrör

Påprov

Tas vid förekomst av blöja, eftersträva dock först mittstråleprov.

- Tvätta underlivet med ljummet vatten och torka innan urinuppsamlingspåsen fästs.
- Låt inte påsen sitta mer 1 timme.
- Överför 2-5 mL av färsk urin till provröret.

Nefrostomi

Nefrostomikatetern bör vara avstängd 30 min innan odlingen tas. Ta ej urin ur uppsamlingspåsen då detta ger felaktiga odlingsresultat.

- Alternativ 1: Aspirera urin från trevägskranen (tvättad med sprit och lufttorkad) och överför till provröret.
- Alternativ 2: Tvätta kopplingen mellan kateter och urinuppsamlingspåse med sprit och låt lufttorka. Ta ny urin ur kopplingen direkt ner i provröret.

Remiss

För att få ett så säkert provsvar som möjligt ange:

- Diagnos
- Urinvägssymptom
- Blåsinkubationstid
- Provtagnings teknik, ex RIK (ren intermittent kateterisering)
- Antibiotikabehandling
- Eventuell antibiotikaöverkänslighet
- Graviditetsstatus
- Immunsuppression
- Fynd på urinsticka

Transport och förvaring

Ställ provet i kylskåp direkt efter provtagning. Proverna bör skickas till laboratoriet **snarast** och hållas kyllda under transporten.

Kylt prov skall vara laboratoriet tillhanda inom **två dygn**.
Prov som ej nedkylts skall vara laboratoriet tillhanda inom **en timme** efter provtagning.
Prov får ej frysas.

Svarsrutiner

Negativa urinodlingar besvaras i regel efter ett dygn och positiva odlingar efter 1 - 3 dygn.

Vid frågor kontakta Klinisk mikrobiologi: 018-611 39 16